

Ik zit in de 3^e graad van het Secundair Onderwijs (SO)

Op verkenning in het hoger onderwijs (HO).

Het einde van het secundair onderwijs (SO) is in zicht. Misschien wil je wel verder studeren? Dat kan op verschillende niveaus.

Sommige leerlingen weten al precies wat ze willen verder studeren. Anderen twijfelen. Nog anderen hebben helemaal geen idee.

Bij het kiezen denk je meestal aan opleidingen die je kent of waarover je al hebt gelezen of gehoord.
Je kan niet kiezen voor een opleiding waarover je nooit eerder hebt gehoord!

Om goed te kunnen kiezen moet je weten waartussen je allemaal kan kiezen.

Misschien bestaan er wel opleidingen die je (nog) niet kent maar die toch bij je passen?

We gaan dan ook samen het hoger onderwijs verkennen en gebruiken hiervoor de website www.underwijskiezer.be

1. Verschillende soorten Hoger onderwijs

Er bestaan verschillende soorten hoger onderwijs. Ze verschillen van studieniveau. Weet jij welke soorten HO er bestaan? Breng ze in kaart.

Een overzicht kan je vinden op Onderwijskiezer.

1.1. Bovenaan de startpagina van www.underwijskiezer.be staat een blauwe navigatiebalk. Klik op het onderdeel 'hoger onderwijs'.

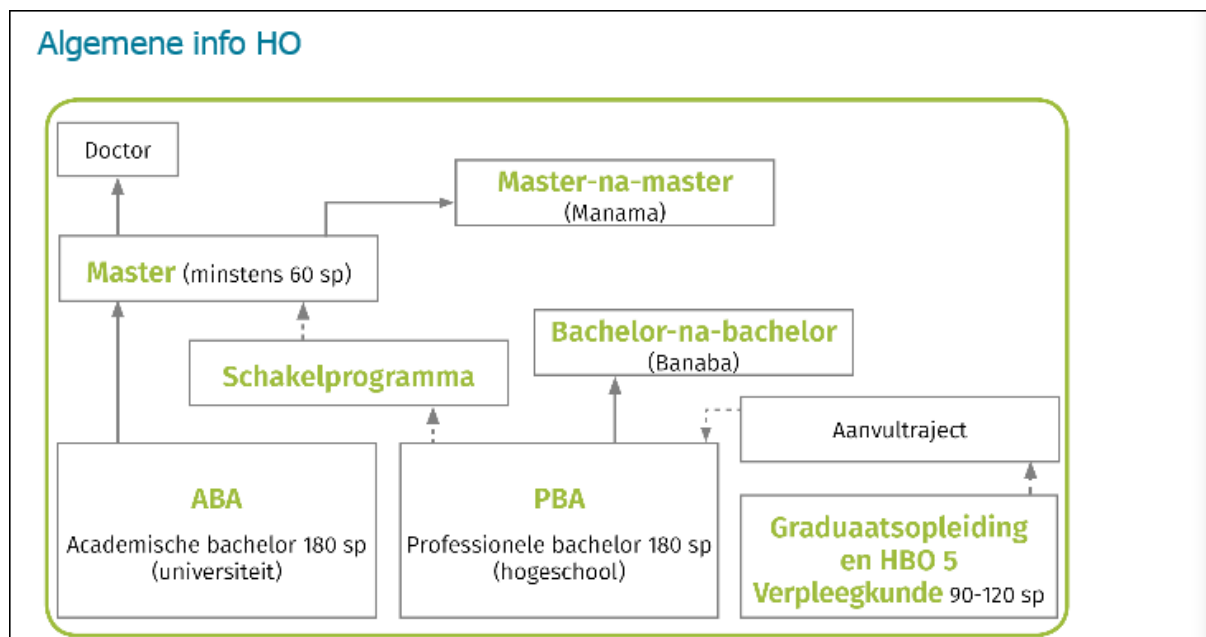

1.2. Neem een kijkje bij de knop 'Informatie'.

Achter deze knop staat o.m. het **structuurschema HO**.

Op de volgende pagina staat dit schema over de verschillende soorten hoger onderwijs.

-Je hebt de **basisopleidingen**:

- De **Gradaatsopleidingen/het Hoger Beroepsonderwijs Verpleegkunde**
- de **Professionele Bachelor (PBa)**
- de **Academische Bachelor (ABa)** die meestal gevolgd wordt door een **Master (Ma)**
- de **Master(Ma)** die aansluit op een Academische bacheloropleiding

Als je wil kan je na je hogere basisopleiding nog verder studeren binnen hetzelfde niveau via een andere bachelor/master of op een hoger niveau via een aanvullingstraject, schakelprogramma .

-Er zijn ook **voortgezette opleidingen**:

- Na een **PBa** kan je een **Bachelor-na-Bachelor (BanaBa)** volgen, dat is een bacheloropleiding die aansluit op een reeds gevolgde bacheloropleiding. Wanneer je Bababa niet aansluit op je gevolgde bachelor, volg je eerst een voorbereidingsprogramma.
- Na een **Master** kan je een **Master-na-Master (ManaMa)** volgen. Wanneer je Manama niet aansluit op je gevolgde master, volg je eerst een voorbereidingsprogramma.

-Voorts zijn er nog **vervolgopleidingen**:

- de **Educatieve graduaatsopleiding** voor het SO
- het **Postgraduaat**
- het **Doctoraat**
- na- en bijscholingen

2. Om goed te kunnen kiezen moet je de verschillen kennen tussen de verschillende soorten hoger onderwijs.

Als je op de pagina met de 'algemene info hoger onderwijs' naar beneden scrollt, zie je een vergelijkende tabel. Deze toont waarin de verschillende soorten hogere opleidingen van elkaar verschillen:

	Graduaat en HBO5-Verpleegkunde	Professionele Bachelor (PBa)	Academische Bachelor (ABa)
Studiepunten (duur)	Tussen 90-120 (tussen 1,5 en 2j) uitz.Verpleegkunde:3j	180 +/-3j voltijds studeren uitz.Verpleegkunde:240, =4j	180 +/-3j voltijds studeren
Gericht op:	- een specifiek beroep -verhogen arbeidskansen -doorstroom PBa	- beroepspraktijk	-voorbereiding op Master -wetenschappelijk onderzoek / vorming in de kunsten -functie eerder dan op beroep
			Recht op rechtstreekse toegang tot minstens 1 master
Inhoud opleiding	-Zeer praktijkgericht (werkplekleren en/of stages) -Theorie volledig afgestemd op wat je later nodig hebt om dat specifiek beroep goed uit te kunnen oefenen. -Niveau is hoger dan SO en lager dan PBa	-Inhoud sluit aan bij leerstof SO -Theorie wordt concreet en praktijkgericht behandeld -Focus op toepassen van de kennis in de praktijk via projectwerk, stage...	-Hoofdzakelijk theorie gebaseerd en gericht op wetenschappelijk onderzoek -Zelfstudie, leren analyseren, argumenteren en rapporteren, -Minder stage
Vakken	-Weinig vakken gericht op brede algemene vorming	-Vakken met oog op brede algemene vorming + -Beroep- specifieke leerstof -Opgedeeld in kleinere pakketten waardoor meer kleinere vakken	-Minder vakken maar verdiepend waardoor grote leerstofpakketten
Grootte lesgroep	Les in kleinere groepen	Les in kleinere groepen	Les in grotere groepen
Organisatie	-Lestempo minder hoog, studeren-opmaat mogelijk -Vaak combinatie van afstands- en contactonderwijs in klasverband -Merendeel modulair flexibel opgebouwd waardoor combinatie werken, gezin, studeren mogelijk is	-Lestempo minder hoog en meer gespreid -Gestructureerd lesgebeuren -Meer vrijheid dan in het SO maar minder dan aan de universiteit	-Hoog lestempo, geconcentreerd georganiseerd -Minder structuur, meer vrijheid waardoor zelfstandig van verwerken leerstof nodig is

Afstand docent-student	klein	kleiner dan in ABA	groter
Ondersteuning	Goed uitgebouwde (individuele) studiebegeleiding	Begeleiding zichtbaar aanwezig Individuele begeleiding mogelijk	Zelf op zoek gaan naar begeleiding indien gewenst
Vervolgopleidingen na deze studie	-Aanvul-of brugprogramma naar PBa -Educatieve opleiding	-Andere PBa -Ba-na-ba -Schakelprogramma naar een Master -Educatieve opleiding	-Aansluitende masteropleiding -Niet-aansluitende masteropleiding (mits voorbereidingsprogramma) -Andere ABA, al dan niet met studieverkorting. -Educatieve opleiding
Toelatingsvoorwaarden	18 j voor 31 december van het jaar van inschrijving + Studietoetschrift 6 SO dat min. 3j geleden werd behaald of diploma SO of certificaat SO voor sociale promotie/certificaat secundair volwassenenonderwijs. Beiden van min. 900 lestijden of certificaat HBO of diploma HO sociale promotie of diploma HBO5 of diploma HO korte type of bachelordiploma of masterdiploma of Studiebewijs dat gelijkwaardig is aan 1 van voorgaande diploma's. Heb je geen van bovenvermelde studiebewijzen? Toelatingsproef.	Diploma secundair onderwijs Bij Audiovisuele en beeldende kunsten + Muziek en podiumkunsten zijn er artistieke bekwaamheidsproeven. De hogeschool kan een test over de kennis van de onderwijstaal als voorwaarde stellen. - Elke school heeft een reglement met afwijkende toelatingsvoorwaarden. Hier kan men rekening houden met : humanitaire, medische, psychische of sociale redenen en je algemeen niveau. -Voor de lerarenopleidingen is er een verplichte, niet-bindende instaproef.	Diploma secundair onderwijs Bij Geneeskunde en Tandheelkunde is er een toelatingsproef. Bij diergeneeskunde deelname aan de niet-bindende toelatingsproef School of Arts: artistieke bekwaamheidsproeven - De instelling kan een test over de kennis van de onderwijstaal als voorwaarde stellen. - Elke school heeft een reglement met afwijkende toelatingsvoorwaarden. Hier kan men rekening houden met : humanitaire, medische, psychische of sociale redenen en je algemeen niveau. - Voor Ingenieurswetenschappen en Ingenieurswetenschappen-architectuur is er een verplichte, niet-bindende instaproef. (www.ijkingstoets.be)
Diploma	Gegradueerde	Bachelor	Bachelor

3. Waar worden deze hogere opleidingen georganiseerd?

Een graduaatsopleiding	volg je in een hogeschool. Uitzondering hierop is de opleiding hoger beroepsonderwijs voor Verpleegkunde (HBO5-verpleegkunde) die georganiseerd wordt in scholen voor voltijds SO.
Een professionele bachelor	wordt georganiseerd aan een hogeschool.
Een academische bachelor of master	studeer je aan een universiteit. Uitgezonderd: Hogere Zeevaartschool en Schools of Arts.

4. Let op: Ook *binnen het SO* kan je soms verder studeren!

- Via een specialisatiejaar
- Via een Secundair-na-Secundair (Se-n-Se)
- Via een Voorbereidend jaar (Vj) vooraleer je de overstap maakt naar hoger onderwijs

Deze informatie zoek je binnen het onderdeel 'Secundair Onderwijs':

4.1. Om in 1 oogopslag al deze mogelijkheden in een schema te zien, kan je zoeken via de uiterst linkse knop: 'gewoon SO'.

Dezelfde info kan je vinden achter de knoppen: 7e jaren BSO, Se-n-Se SO, Voorbereidende jaren HO.

Klik op de mogelijkheden om ze te exploreren. Zo kom je te weten of ze een zinvol alternatief zijn voor jou.

Secundair onderwijs

- [gewoon SO](#)
- [buitengewoon SO](#)
- [zoek studierichting](#)
- [scholenzoeker SO](#)
- [scholenzoeker BuSo](#)
- [scholenzoeker via kaart](#)

Info

- 1e graad SO
- 2e graad SO
- 3e graad SO
- Se-n-Se SO
- 7e jaren BSO
- Voorbereidende jaren HO
- Leren & werken
- Duaal leren
- OKAN
- Internaten
- Keuzerooster
- Leerwinkels
- OV1 BuSO
- OV2 BuSO
- OV3 BuSO
- OV4 BuSO
- MPI-Internaten BuO-MFC
- Privé-scholen
- Filmpjes
- Scholen & informerenlijst
- Info voor schoolverlaters
- Modernisering SO

Contact?

- Zoeken via studiegebied
- Zoeken via belangstelling
- Zoeken via trefwoorden
- Studerendement
- Examencommissie SO
- 10j en buiten Vlaanderen
- Rapport schoolverlaters VDAB
- Ondersteuningsnetwerken
- Doorlichtingsverslagen
- Deelrijds Kunstonderwijs
- Hoe gebruik ik onderwijskeuze?

Als je gekozen hebt om verder te zoeken met behulp van de knop 'gewoon SO', kan je klikken in onderstaand schema om verdere informatie te exploreren.

3e GRAAD					
7	VJ	VJ / Se-n-Se	Se-n-Se	Specialisatiejaar	
6	ASO	KSO	TSO	BSO	L&W
5	ASO	KSO	TSO	BSO	L&W
2e GRAAD					
4	ASO	KSO	TSO	BSO	L&W
3	ASO	KSO	TSO	BSO	L&W
1e GRAAD					
2A	2e leerjaar van de 1e graad			BVL	Beroeps-voorbereidend Leerjaar
1A	1e leerjaar A			1B	1e leerjaar B

Vj = voorbereidend jaar op hoger onderwijs   Se-n-Se = secundair na secundair of specialisatiejaar na TSO of KSO

De structuur van het SO wordt geleidelijk aan (jaar na jaar) hervormd. Na de volledige modernisering van het SO (schooljaar 2025-2026) zal het er zo uitzien:

3e GRAAD			
7	Se-n-Se		
6	DOORSTROOMGERICHT ASO TSO KSO	ARBEIDSMARKT + DOORSTROOMGERICHT TSO KSO	ARBEIDSMARKTGERICHT BSO - DBSO
5	DOORSTROOMGERICHT ASO TSO KSO	ARBEIDSMARKT + DOORSTROOMGERICHT TSO KSO	ARBEIDSMARKTGERICHT BSO - DBSO
2e GRAAD			
4	DOORSTROOMGERICHT ASO TSO KSO	ARBEIDSMARKT + DOORSTROOMGERICHT TSO KSO	ARBEIDSMARKTGERICHT BSO - DBSO
3	DOORSTROOMGERICHT ASO TSO KSO	ARBEIDSMARKT + DOORSTROOMGERICHT TSO KSO	ARBEIDSMARKTGERICHT BSO - DBSO
1e GRAAD			
2A	2e leerjaar A		2B 2e leerjaar B
1A	1e leerjaar A		1B 1e leerjaar B